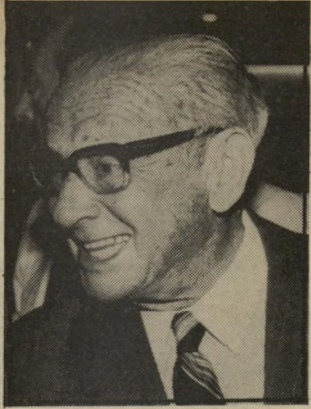

בראשית היה "9 בערב"

סאמט

אין כל יסוד והוטעינו...

מילחמת העולם השנייה) הטיל עליי לכתוב חמש סקירות שבועיות רצופות: בוקר בווארשה; צהריים בפראג; שעת שקיעה בבוקארשט; שעת ערבית בברדפשט; ולילה בעיריאהארות; פארס — שהיתה ארוכה על קיסר, יותר מכל ערי העולם, ובה גם שהה ונהנה במשך שנים.

אורי קיסרי היה ספוג הערצה לר"מ מות האשה. "שרשה להיפאם" היתה משימתו הקבועה, כשהוא משתל בכל ישותו לרכוש את ליבן. לכושר היה תמיר הרור, כשברש ה בגד כלת הפרח הארום. לשיחות עם נשים בחר בסגנון מתוק ולבבי במיוחד. לעיתונאית מוכשרת וחיננית מי צא מקום בעיתון, אין איפוא פלא שבין קוראי העיתון היה מיספר הנשים ניכר מאד. לא מעט יעלותיחן באו אליו ללמוד עיתונאות, יחד עם נוהלי חברה מתקדמת.

פרנסה ברווחה לא היתה לנו, כמוכח, בשבועון (אפילו לא פרנסה ברווחה). אך כן היו לנו נועם ההרגשה ושימתת ה עשיה. פעלנו כצוות ללא שררה. למי זלו של השבועון (דואו) הוא לא נזקק והוצאות כה גדולות ומכבידות כשבר עון מפתח היום. לא היתה לו תחרות משפע המוספים, העשירים והמגוונים, המלווים כיום בסופי כל שבוע את העיתונים היומיים המרכזיים.

השבועון הפוליטי-מיפלגתי המועל הצעיר, או אפילו השבועונים הקלים, שנוסדו ונסגרו לעיתים קרובות, לא יכלו לגבור על השבועון המבריק של אורי קיסרי.

ואף-על-פי-כך, באה שעתו של השבועון לעבור לבעלות אחרת. אורי קיסרי החליט שדי לו. לא כאן המקום לפרט את נימוקיו של אורי קיסרי להיפרד משבועונו, שכה אהב ושכה טיפה. אני ידעתיים היטב, ומאוד הצטערתי משהוא בא אליו, ביום שישי אחד, למערכת הארץ בתל-אביב, וסיפר לי על כך ברטט. הוא חשב הרבה למי למכור את השבועון — רכשו (שהוא כה יקר לי, ולו הקרשתי לא מעט שנים טובות).

לדבריו, לא התכוון למכור את העורלם הזה לאיזה בעל ממון, אשר היפכו לכלישרת מסחרי, ולכן פנה תחילה לשני עיתונים יומיים שיצאו את ה שבועון לאור, בנוסף ליומניהם. היו שיחות על כך, ושום דבר ממשי לא יצא מכך. או הוא העלה את הרעיון שאורי אבנרי, שאת כישורו העיתונאי קיסרי העריך מאוד, יקבל לידיו את השבועון. הושג הסדר, והשבועון עבר לבכ לותו ועריכתו של אורי אבנרי יחד עם שלום כהן (אשר פרש כעבור שנים מ העורלם הזה).

אני הייתי הנפגע במיוחד, או אחד הנפגעים ביותר מבין צוות חברי מע רכת השבועון, שהיו ראשוני-הראשר נים, משום שהייתי קשור בו. קשר-ש באויקים, מבלי לחוס על זמני ועל מאמצים רבים. מטירות הן לאורי קיסרי אישית והן לשבועון היתה ללא גבוליו.

אני כשלעצמי פירסמתי אחר-כך, מוזמן לזמן, בשבועון העורלם הזה של אורי אבנרי כמה רשימות ופירקיה-יערות, ומאז ועד היום אני ממשיך לקרוא בו בהתמדה. הוא שונה, כמוכו, משבועונו של הימים ההם, כתוכנו, בטעמו, בנישטו. הוא עשוי בכישרון עיתונאי-מיקצועי.

קטורה אישית נהדרת של דמות שלוני סקי, מאת אדם שליין.

תוך כדי קריאה בגליון אפשר היה להיווכח מייד בסגנונו המיוחד של אורי קיסרי: קליל, ועם זאת רציני. כבר בגליון הראשון היו הדים רע-ננים לחיי היומיום בארץ, לפי הסימה שבחר קיסרי (מאוחר יותר — בשנת 1946) לגילגול הבא של השבועון, ש נקרא העורלם הזה: "ריתמוס החיים ודופק הזמן".

ניצוד-שלהומור בגליון תשע-בערב שלפני 50 שנה: אבא, וזכר אתה שהבטחת לי את העט הנובע שלך אם אביא תעודה טובה מבית-הספר? ובכן, יש לך מזל: העט ישראל אצלך!"

גליון שפע ביקורות יאטרוך ר קולנוע ומופעי-בידור אחרים. וכן מר דעות בנוסח הימים ההם, כגון: "חיך ורכושך הבטח בהנאצינאל-פארטי" חברת פיליפס הבטיחה, במודעה מאי-רה-עניינם, להביא את כל העורלם מתחת לגג ביתך."

השבועון היה להצלחה כבר בגליון הראשון. הוא נרכש על-ידי רבים במי חרי עשרה מיל א"י לא רק משום ה חידוש שבסגנונו הרענן וסגנונותו, אלא גם משום הפופולאריות הרבה שלה זכו העורך וכמה מהמשתתפים.

בגליונות הבאים, שהעניפו שבועי-שבוע, מדי יום חמישי, נוספו משתתפים חדשים. בהם: עמנואל הרוסי; ישעיהו קלינוב, הקריקטוריסט רוס; שחקן-נית-העילית חנא רובינא, שפתחה את רשימותיה (בעיקר על התיאטרון) בסיו קור ויכרונותיה על איש-התיאטרון אי לכסנדר גראנובסקי; השופט צדיקיהו הרכבי (איש-תכרות שלעתים אחו גם בעט ספרים); ישראל זמורה; שלום רוזנפלד; אביגדור המאירי; ועוד.

אורי אבנרי עשה כעט, בעריכתו ובגישתו מהפכה בנוף המגאזינים, כש הוא ועיתונו היו מאז ומתמיד שנויים במחלוקת. אין ככוונתי להעריך את אורי אבנרי ברוך-הכשרון כסופר ועורך, ובוודאי לא כפוליטיקאי ופרלמנטר — שחתיים בהם פעל רבות ושמו היה כפי רבים — לחיוב ולשלילה. ברצוני רק להעלות מקצת ויכרונות על השבועון "שלנו" תשע-בערב, שלפני 50 שנה, ומספר שנים אחר-כך, עד שעבר (כבר כשם העורלם הזה) מקיסרי לבעלותו ועי ריכתם של אורי אבנרי ושלום כהן.

עדיין ומורת לנגד עיני דמותו בעלת ההשראה של חברי הנאמן ועי מיתי הבלתי-נשכח אורי קיסרי. בצורה מרע עם לבבו ונפשו, בהעניקו לביטאון סיסמות אלו: ביקוש החיים — שהם חיים ממש; חרדה לאמת — שהיא אמת ממש; פירורי שעשועים ולחם; הומור וסאטירה על מנת לגלות את תוססנות החיים מעל למסכת-הרצינות. בביתנו, הכריז קיסרי, יפעל איש איש לפי השקפתו ואפילו כמצבר-רוח. כולם מאוחדים "בכיסוף" אחיד, אך כנניחורין לגבי עצמם ולגבי זולתם. בשבועון — הבטיח — ישרור חופש חניבור וחופש-הביטוי, שאיננו רק בכי חנינת רשות אלא גם חובה.

אנו מכריזים על עצמנו שנהיה רואים ומראים, שומעים ומשמיעים, מגלים ולא מסתירים. נדע לתקוף ונדע להגן, נדע לומר: כן אבל גם: לא! בעת הצורך לקרוא: הידד! ובעת הצורך לקרוא: כוז! העיקר: להיות שבועון מעניין.

ייסרה-עורך, אורי קיסרי: הבמות והחיים דעה חופשית הור מור וסאטירה השעשועים והלחם. כשוליים, בצד שמאל, של השער, נרשמו שמותיהם של המשתתפים הי ראשונים, לפי סדר זה: נתן אלטרמן, מנשה לוי, אריה נבון, (קריקטורה שלו היתה ציור השער), אורי קיסרי, צבי קרול, יעקב רוניק ורדינה שלונסקי (ורדינה היתה אחות המשורר אברהם שלונסקי, שאף הוא הצטרף למערכת וכבר בגליון הראשון פורסם ראיין מאלף אתו על תרגומו העברי, מרוסית, לייבגני אונגין לפושקי, בליווי קרי

את שולחן עבודתו של העורך, יחד עם מילות ברכה להמשך פורה. אני עושה זאת ברצון, לא רק כשריד ראשוני-הראשונים של השבועון תשע בערב. ממנו צמח העורלם הזה, אלא גם כקורא ותיק ומתמיד שלו — לאורך כל השנים. עדיין אני שומר בויכרוני את יום הופעת הגליון הראשון של תשע בערב — 17 במרס 1937. ציור של שוען מעורר (בסגנון ארט-דקו) התנוסס על העמוד הראשון. במיספרים מצועצעים נרשמה בו השעה: תשע בערב. ומתחתיה סיסמות האני מאמין של המי

שימעון סאמט הוא כי נראה המשתתף היחיד בגליון הראשון של השבועון. לפני 50 שנה, הדי היום, השתתף ב-9 בערב וב-העורלם הזה עד לחילופי המערכת, באפי-ריל 1950.

ביום חגם של אורי אבנרי ואנשי העורלם הזה ברצוני לצרף רוד משלי לזכר פירייהגיו, המקסס היום, בוודאי,

הנל על הפיצצה

דוש

גליקסון. עבדתי בשעה 10 בערב, הכנתי את הגליון הבא, ופיתאום אני מריח ריח מוזר וקצת עשן. נגשתי לסורגים, וראיתי שיש שם איזו חבילה. לטיפשותי, במקום להתכופף ליד הקיר, דחפתי את זה החוצה, וברגע שנגעתי בוזה זה התפוצץ.

קטוריסט הראשון של העיתון. בציור זה הוא מתאר את ריבוי תפקידי, ויצירותיו ועלילותיו בשבועון. בין השאר: את פציעתו בספצצה שהונחה במישרי המערכת, ברצמבר 1952. דוש סיפר: היה לי מול עצום. אילו זה היה כמה סנטימטרים יותר גמוך, זה היה מוציא לי עין.

קריאל (דושי) גרדוש בא לאיין מספרים בראשית שנות ה-50, אחרי שצייר שם קריקטורות לעיתון המחתרת של לחי בארין, בתמימת. שירי. הוא היה מראשוני חברי המערכת החדשה בשבועון עבר לאתירתו של אורי אבנרי, עבד בעורך גראפי וכקרי-

